

D 15

1 Inledning

Auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked enligt 25 § revisorslagen (2001:883) om huruvida hon kan inneha ett uppdrag som styrelseledamot i en sparbank i V-stad (sparbanken).

A-son har i ansökan lämnat följande uppgifter.

Hon har föreslagits till styrelseledamot i sparbanken för perioden 2015–2017. Sparbanken är en fristående lokal bank. Sådana banker följer samma regelverk som alla andra finansiella institut i Sverige men det är fråga om en särskild associationsform som regleras i sparbankslagen (1987:619). Detta gör att sparbankerna skiljer sig från de stora affärsbankerna. Sparbankerna har inga särskilda ägare som kräver vinstutdelning. Vinsten stannar kvar i den lokala sparbanken till nytta för banken, kunden och samhället. Sparbanken har möjlighet att återinvestera en del av vinsten i samhället enligt sparbankslagen.

Styrelsen i sparbanken består i dag av sex ledamöter. Av dessa bedriver tre rörelse; två bedriver jordbruk och en har ett fastighetsbolag. Ingen av ledamöterna anlitar den revisionsbyrå vid vilken hon är verksam.

Styrelsen ska behandla frågor av större betydelse såsom att utarbeta riktlinjer och policys, arbeta med riskhantering, hantera regelverk uppsatta av såväl Finansinspektionen som EU samt utöva kontrollfunktioner. Till viss del utgörs styrelsearbetet även av hantering av kreditärenden med högre limiter. Den operativa verksamheten i banken sköts dock av dess verkställande direktör. För styrelseledamöterna innebär uppdraget ca elva möten per år.

Hon bor i V-by men arbetar till vardags som auktoriserad revisor på en annan ort, som ligger ca fyra mil från V-by. Hon har i dag ca 30 egna kunder. De flesta kunderna är småföretagare som antingen är ensamma i verksamheten eller bara har ett par anställda. De är inte verksamma i bankens närområde. Hon har inga kunder som har sparbanken som sin bank. Sparbanken har ca 500 företagskunder och av dessa är ca 200 aktiebolag. Sparbankens verkställande direktör har tillsammans med sina företagsrådgivare gått igenom bankens företagskunder och uppskattar att av de ca 200 aktiebolagen är det ca fem till sju som har den revisionsbyrå vid vilken hon är verksam som revisor.

I samband med finanskrisen ökade Finansinspektionen kraven på dem som ska sitta i en bankstyrelse. I dag krävs en gedigen ekonomiutbildning eller liknande utbildning som är relevant för styrelsens sammansättning. I och med att sparbanken

är belägen på en liten ort är det svårt att få tag i personer med den utbildning som Finansinspektionen kräver.

Vad gäller sparbankens finansiella ställning redovisar banken följande belopp i tkr.

	Räkenskapsåret 2014	Räkenskapsåret 2013
Räntenetto	20 694	22 048
Rörelseresultat	12 040	9 933
Balansomslutning	918 206	872 726
Eget kapital	298 112	280 676

RN gör följande bedömning.

Av 25 § första stycket revisorslagen följer att en revisor inte får utöva s.k. sidoverksamhet, dvs. annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband med revisionsverksamhet, om utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet eller om utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision. Av andra stycket i samma paragraf framgår att RN på ansökan av en revisor ska meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket.

I förarbetena till revisorslagen anges att styrelseuppdrag i banker regelmässigt är av sådan *art* att de föranleder förtroendehot och att sådana uppdrag ofta också innebär att sidoverksamheten får en sådan *omfattning* att förtroendet för revisorn kan rubbas.¹ Avseende verksamhetens omfattning framgår av förarbetena till revisorslagen att sidoverksamhet i form av omfattande affärsverksamhet regelmässigt utgör ett hot mot revisorns opartiskhet och självständighet.²

A-sons ansökan om förhandsbesked rör styrelseuppdraget i en lokal sparbank. Styrelseuppdraget innebär bl.a. att hon kan komma att hantera kreditärenden med högre limiter samt i övrigt behandla frågor av större betydelse för banken. Därtill kommer att det bland hennes revisionsbyrås klienter finns kunder till den aktuella sparbanken. Dessa omständigheter innebär att uppdraget som styrelseledamot i den aktuella sparbanken är av sådan *art* att det kan rubba förtroendet för hennes opartiskhet eller självständighet. Redan på den grunden är hon förhindrad att inneha styrelseuppdraget i sparbanken.

Av ansökan framgår också att sparbanken bedriver en betydande verksamhet. Även med beaktande av vad A-son har anfört om sparbankernas särart bedömer RN att bankens affärsverksamhet är av sådan *omfattning* att styrelseuppdraget i banken utgör ett hot mot A-sons opartiskhet och självständighet som revisor. Hon är således även av detta skäl förhindrad att inneha uppdraget som styrelseledamot i banken.

¹ Prop. 2000/01:146 Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet s. 107.

² A.a. s. 107.

Sammanfattningsvis bedömer RN att A-sons planerade styrelseuppdrag i sparbanken inte är förenligt med 25 § första stycket revisorslagen och att hon därför inte kan inneha uppdraget.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Helena Dale, rådgivaren vid Finansinspektionen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit myndighetschefen Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Inger Blomberg samt avdelningsdirektören Philip Lagerling som har föredragit ärendet.